

Naročnina doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarsom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N. Majstrova ul. 3. G. Milač Simon prof.

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: 800 Din., pol

MO Maribor

oglasi do 10 rec. o...
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Nikdar.

Za nami so občinske volitve v Lendavi. Šlo se je zato, što bo ravnal občino Lendavo. Naši domačini so pravili: „tū smo se rodili, tū trpeli, tū služili domovini z lübeznostjov svojega srca, tū darüvali vojake i dačo za državo, tū pošilali svojo deco v naše narodne šole, da se napunijo z narodno-državnim dühom, tū se navčili, ki nesmo znali prle, narodnoga jezika, tū poštvüvali vse zakone. Iz zahvalnosti do naše države Jugoslavije, štera je v svojoj širokosrčnosti tūdi menjšinam dala sloboščino i pravico, da za svoje dužnosti, štere verno spunjajavo do nje, dobijo pravico, da volijo sebi za župana, koga ščejo, smo se odločili poleg našega slovenskoga prebivalstva tūdi tisti, štere ne rodila slovenska mati, da si volimo za župana i odbornike lüdi, do šterih mamozavüpanje.“ Pod tem vidikom je nastala v Lendavi narodna lista g. Bačič A. domačina i tūdi zmagala. Nasprotna lista je štelaspraviti za vodstvo občine „nacionalne lüdi“, a prepadnola je. Ali je s tem tūdi prepadnola „nacionalnost“? Istinska je narasla. Ali je s tem država kaj trpela? Pridobila je. Zakaj?

Mi priznavamo narodno-državno čütenje g. dr. Peterlina i njegovih volilcov, a nikdar ne priznavamo, da bi bili tej bolši narodnjacje kak volilci liste g. Bačiča! Mi priznavamo, da so gospodje uradniki, ki so listi dr. Peterlina zavüpali svoje glasove, preželi z narodno-državnim dühom, a ravnotakši düh napunjava tūdi tiste g. uradnike, ki so na listo g. Bačiča glasali, kak na priliko g. Dr. Trstenjaka, srezkoga načelnika, ki je zednim tūdi dobrovolec. Mi priznavamo, da so glasali na listo g. Bačiča tūdi naši državlani iz menjšine, ali od niednoga ne vemo, da ne bi bio dober državlan, a ravnotak so glasali na listo g. dr. Peterlina tūdi volilci iz menjšine. Mi priznavamo, da so na listo g. dr. Peterlina glasali takši Slovence, štere včasí več čüjemogovrgski gučati kak slovenski, pa zato s tem ne trdimo, da so protidržavni, dočim pri Bačičovoj listi dozđaj takših nesmo dognali. Pa če bi bili, neso na takšem vodilnom položaji, kak volilci dr. Peterlinove liste i zato tūdi teliko ne pomenijo. Mi priznavamo, da na listi g. dr. Peterlina vodilno župansko mesto, štero je plačano, ne bilo določeno tistim odbornikom, šterih očacje so že prek jezero let trpeli na toj zemli, na toj trpljenja punoj zemli Slovenske Krajine. Mi priznavamo, da je nacionalna stranka g. dr. Peterlina v punoj meri upoštevajala menjšinske pravice Madjarov i njim delila čisto v madjarščini štampane letake, — i to te, gda se je določilanje naših slovenskih Novin k rabskim Slovincem na Vogrsko prepovedalo od vogrske oblasti, — dočim je lista g. Bačiča na svoj letak natisnola poleg vogrske vsebine tūdi slovensko v dokaz, ka gda priznava Madjarom pravico do rabe maternoga jezika, z ednim svedoči, da je prinas uradni jezik slovenski. — Gda vse to odkrivamo i priznavamo, neščemo nikoga žaliti, stavimo pa troje pitanje na vsakoga stvarno, mirno, pravično mislečega našega državlana. To pitanje se glasi:

1. Jeli more što praviti na podlagi omenjenih dejstev, da je lista g. dr. Peterlina bole narodna kak lista g. Bačiča?

2. Jeli nema narod i država več haska, če občino vodijo takši lüdje, ki poznajo vse njene prilike, ar so njenoga zleženja?

3. Jeli ne to vekši narodni i državni hasek, če se nadelijo z občinskov službov tisti, ki so največ trpeli za narod i državo? Ne pa tisti, ki so menje krivic prestali? Največ

so pa trpeli domačini, ar so se njim godile pod tujim jarmom največše narodne krivice, a vendar so po strahnih borboj občüvali svojo slovensko narodnost i jo prinesli v novo državo. Pa ti junaki ne bi bili vredni, da vodijo svojo občino?

Če vse to, ka smo povedali, mirno, stvarno promislimo, po vesti trdimo, da so volitve v Lendavi z narodnov listov g. Bačiča dosta več haska prinesle narodi i državi, kak bi z zmagovitov nacionalnov listov g. dr. Peterlina. To je naš odgovor na gornje troje pitanje. Isti odgovor da tūdi cela Slov. Krajina pa vsi bratje z Preka, ki jo ljubijo. Pitajte, če ne!

Nedelska šola.

V. Kriza bije svojo mater.

Tak smo povedali, ka sta se dva kapitalista zglihala, ka ne data svojo pšenico pod 90 Din meter. Vsako leto mata oba 20 milionov metrov takšega blaga za domači trg. To smo pa tūdi povedali, ka doma navadno ne potrebujejo na leto več, kak 10.000.000 metrov. Leto ali dve, ar sta odavala po 90 Din meter, sta ešče lejko spravila svoje blago na trg, lüdje so küpüvali — naprej... ali na konci tretjega leta sta presenečena: ne dobita küpcov. Niti za deset milionov centov ne. Deloma zato, ar majo tržci blaga za leto dni, ali tūdi za dugši čas — naprej, deloma pa zato, ar brezposelni ne morejo küpiti, zato je za tiste, šteri majo ešče kaj penez — tūdi navadna letna mera preveč.

Ka pa zdaj?

Mislite, ka pali znižata ceno našiva kapitalista? Niti na miseo njima ne pride, ar znata: što nema penez, on že ne more küpiti če je pšenica po 90 Din, ali samo po 50 Din Skleneta, ka odata svoje blago prek državne meje — v tujino. Peneze mata, njiva pšenica je za 10 Din falejša pri metri kak tista, štero pripovajajo z ročnim delom, to je brezi strojev. Sta brez skrbi, küpce dobita tūdi v tujini, kajti če po poštenoj poti ne more blago v državo, jo že spravijo ta po nepoštenoj poti — tihotapci. Posledica pa je ta, ka tūdi v tujini vničijo kapitalisti na jezere kmečkih družin, vržejo na cesto jezere pridnih hlapcov i dekeo. Kak razburkani valovje na morji, ravno tak leti vničevalno delo kapitala i kapitalista od države do države naprej — po celom sveti, celi svet čüti krizo; nevolja, žalost i nesreča hodijo od države do države, brez kraja i konca, kapitalisti se pa smejejo i skrbno štejo milionske dobičke.

Našiva kapitalista sama ne veta kak, vidita pa, ka sta strašno bogatava. Penezi tečejo v njuve kase, kak voda v potoki, med tem pa naraste tūdi tabor brezposelnih. Brezposelni so velka milijonska armada, šteri bi se zvezali celo s samim hüdim, samo da bi napravili konec svojemi nezsluženomi trpljenji.

Veseljje kapitalistov pa itak ne brez kraja i konca. Eden den opazita, ka moreta s cenov dol, kak njima je samo vola: küpcov ne dobita. „Hop, preveč je blaga!“ pravita i začne se razbojiško delo, pšenico mečejo v ogenj, v morje, med tem pa se pogodita, ka nekaj časa püstita vsako delo na poli... Se zna, ka to tūdi ne pomaga, župa, štero je skühao kapitalist bližnjemi, pride tūdi na njegov tanjer. Dobička nega, kapitalist mora računati z zgübov, kriza je drapnola svojega roditela.

Zdaj i samo zdaj se odloči kapitalist, ka nekaj — napravi. Mora, tak žele to njegov hasek, prisili ga na novo pot strah pred zgübov.

Kapitalist si zna pomagati; on ma peneze, lejko plača pametne nasvete visoko izobraženih lüdi. Lepi den

ne more vörvati kmet svojim očem... Vse samo od njega i od njegove nesreče piše i guči. Novine i predavatelje pa različni prijatelje... naroda kričijo na vse štiri: „Steber države, naš dragi kmet i delavec sta v nevarnosti, moramo njima priskočiti na pomoč!“

Iz velkoga kričanja počasi telko razbere kmet, ka njegovo blago zato nema cene, ar drügi delajo s stroji, brezi ročnoga dela. Teda, naj kmet tūdi küpi stroje, naj pridela meter pšenice po 90 Din, no potem jo lejko oda po 90 Din i z dobičkom se lejko reši dugov. Kmet vidi, ka njemi odplava grünt, če si ne pomaga, zato se odloči i resan küpi stroje. Dnes eden, vütro drügi, pojütrišnjem tretji, ne zna pa niti eden, ka te stroje zdaj ravno tisti kapitalist izdelava, šteri ga je spravo v duge. Tisti kapitalist, šteri je zaslužio milijone pri pšenici, kda te poseo nikaj ne nese, prepüsti pridelovanje pšenice kmeti, delavci, on pa dobro služi pri izdelüvanji i odaji polodelskih strojev.

Kmet za kmetom si küpi stroje, cena pšenice pomali ide dol, med tem pa pride novi den, kda kmet niti za 60 Din ne more prodati svoje blago, ar pšenice je preveč. Znova se začne stara pesem, dugovje rastejo, kriza pritisne. Kriza je teda nekaj tükšega, kak ftica roparica nad nedužnimi piceki. Tam leče v zračnoj višavi i čaka samo na pravi čas, te pa, kda te pride, drapne i pobere nevsmileno svoj plen.

Glejte prijatelje: tak se pojavi, tak raste i tak odneha kriza. Ostane telko časa nad nami, dokeč kapital i kapitalist lejko ravnata po miloj voli.

Proti toj plitci roparici, krizi, ne pomaga skromnost, ne poštenje delavcov, ne skuze milijonov. Rešitev je samo edna, ali ta zagvišna: kapitali i kapitalisti se mora vzeti prevelika moč.

Ali kak?

Občni zbor agrarne zadruge v Črensovcih.

Poročilo načelstva.

Članov ma zadruga l. 1933. štiri jezera. Je najmočnejša zadruga v celobanovini. Dela vse brezplačno. Gmotni podpor je razdelile 3147.50 Din. v penezaj i 26 jezero Din. v naročenom blagi. Največša je pa njena moralne podpora. V imeni štiri jezer poledelskih, siromaških družin je zdignola i zdigne glas proti vsakoj krivici i zahteva pravico za kmetški stan.

Kak dugo de se odplačüvala agrarna zemla, potrebujejo njene pomoči agrarni interesente. Je mogoče ne zadruga bila tista, štera je prepredila visoke cene? Je mogoče ne zadruga bila tista, štera je protestirala pri oblasti, naj se pogodbe ne odobrijo? I vnoge ne so se. Pa zdaj, gda so se vnoge zavrnole, je ne pali zadruga bila tista, štera je glasno povedala, da vsi naj zahtevajo nazaj šumo i intereš i oboje dobiijo?

Če interesent tri obroke ne plača, zgübi agrarno zemlo. Što bo tisti, ki de v toj nesreči brano siromaka interesenta, če ne zadruga? Što ga bo brano, če nastopijo slabe letine i njemi v nevarnost pride celo siromaštvo? Znova zadruga. Što je bio tisti, ki je opomeno interesente, ka do oktobra plačajo zaostano arendo, da ne zgübijjo agrarne zemle? Zadruga v svojem glasili v Novinaj. Zdaj je pali predložen zakonski načrt sküpsčini, šteri na že izvršenih spremembaj agrarnoga zakona pali nekaj spremeni. Što bo davao siromaškomi narodi pojasnila od sprememb, če ne znova zadruga? Pa sto i sto potreb nastane den za dnevom, pri šterih bo prišla zadruga na pomoč. V zahvalo, ka je po prizadevanji agrarne zadruge cena zemle tak nísika postala, da niniša

Boljševiki pravijo: tak, ka se kapital vzeme bogatinom i se da v hasnovanje tistimsiromakom, šteri majo samo dela vajene roke. Tej lüdje so za — socializacijo kapitala, so proti tomi, ka bi lüdje meli svojo last, svoj kapital.

Fašisti pa pravijo, naj se pritisne na kapitaliste, naj se jih prisili, ka bi gledali tūdi na bližnjega, ne pa samo na svoj hasek. — Cerkev Kristušova ma proti obema svoje stališče. Vr.

Vište, to sta te dve novivi „stranki“: boljševiki i fašisti, obe stranki bi radivi potegnoli voz življenja z dnešnjega blata.

Kaj pa — kapitalisti?

Zaednok pridno mečejo lüdi v temnice, če vüpajo tej glasno povedati, ka so za novi svet, med sehom pa se glihajo, žgejo pšenico, pamuk, vuno; v morje mečejo na milijone vreč kave, v istini pa ne napravijo nikaj, ar tūdi ne morejo napraviti.

Pač, nekaj lejko napravijo. Sejajo med narodi mržnjo i razdor, delajo štüke, bojne ladje, strupene pline, letala, bombe i se naglo pripravljajo na novo svetovno klanje. Zadnjič so štiri duga leta vlačili nedužne lüdi po böjišči, vničili so na milijone hiž, zapravili več jezero milijonov vrednosti, bujli več milijonov dobrih lüdi. Po tom splošnom vničüvanji je kakših deset let lejko delalo i služilo vse, brezposelnosti nišče ne poznao. „To je pravo vrastvo za krizo“. Kapitalist pravi: „Novo klanje, novo vničüvanje toga, ka so pridne roke delavcov i kmetov vstvorile z žmetnim, pa poštenim delom“.

Pa pravimo, ka se peklenški načrti teh kapitalistov posrečijo. Pravimo, ka pali srečno zmotajo narode v svetovno klanje. Mislite, ka bo s tem konec krize? Ne. V nikelko letaj se začne trpljenje znova, kmet bo zadužen, delavec bo brez posla, skuzna dolina bo ta zemla, kakša je dnes.

biti skoro ne more, bi bila sveta dužnost vsakoga agrarnoga interesenta, da pristopi k zadrugi i za spomin, ka se je ta z prevelikimi težavami borila za mali kmetški stan, tūdi pri njej ostane od roda do roda na hasek siromakov. To je povedao predsednik načelstva.

Predsednik nadzorstva je v roke vzeo edno pogodbo i ž nje čteo, ka se za plüg zemle mora plačati 5200 Din te, gda je po agrarnom zakoni te zemle cena komaj 1500 Din. Samo pri ednom človeki je skoro 4000 Din. prihranila zadruga tistim v žepi, ki so jo bogali. I da se tū ide za vnoge jezere interesentov, neštete milijone Dinarov je zadruga občüvala za naš kmetški narod. Dužnost vsakoga člana je, da podpira zadruga i njeno glasilo „Novine“ i si je naroči, v šterih vsikdar najde potrebne navuke za sebe, ki ga rešijo vnoгих nesreč i njemi prinesejo veliki blagoslov. Če si je sam ne more naročiti, naj 2 - 3 vküp stopijo.

Odplačilo zemle, küplene pred agrarnim zakonom. Dr. Štupica odvetnik je razložo, da vsi tisti, ki so pred stalnim agrarnim zakonom küpili agrarno zemlo, morajo plačati tisto ceno, za štero so se pogodili. Nego obresti so samo 6% i majo pravico, da svoj dug plačajo v 12 letaj, letos samo 6% od vsega duga.

Vsaki agrarni interesent pa ma pravico tūdi v pšenici plačati svoj dug, ki se je pred stalnim agrarnim zakonom pogodil. To pšenico pa da v telikih letaj, v kelikih po pogodbi mora svoj dug odplačati. Če si pa zvoli pšenično odplačilo, te toga ne more več spremeniti. Pšenica se njemi pa računa po tistoj ceni, kak je bila te,

gda je pogodo zemlo. Leta 1930—31 je bila cena pšenice 250 Din., dnes je 100 Din. Če v pšenici plača svoj dug, prišpara pri metri 150 Din. Na priliko če je dužen 1500 Din., da za te dug samo šest metrov pšenice i veleposestnik je dužen vzeti pšenico. Pšenico pa mora davati teliko let, koliko je določeno za odplačilo. Če veleposestnik pristane, lejko tudi naednok da to pšenico.

Vsaki dužnik, če letos do 15. novembra plača ves svoj dug veleposestniki, dobi 22% popusta.

Občni zbor je soglasno skleno še dvoje:

1. Veleposestnikom se da na znanje, da do novoga leta brez tožbe počakajo tisti interesenti, člani zadruge, na svojo šumo i interes, šteri stalne pogodbe ne so podpisali i dobijo svoje peneze nazaj.

2. Oprosiyo se veleposestniki, da pustiyo od pogojenih cen pri tistih agr. interesentih, ki so drago kúpili zemlo i ki so siromacije pa majo velike familije.

Ki pravično sodi, mora priznati, da je delo agrarne zadruge za naš narod vekšega pomena, kak ustanavljanje kakšihkoli organizacij.

NEDELA.

Jezuovo Srce, oméhčij naša srca na smilenost do Tébe i tvojih duševnih i telovnih sirot!

Nedela po Risalaj sedma.

Evangelium sv. Mataja VII.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezuš Vučenikom svojim: Varte se od krivi prorokov, šteri prihajajo k vam vu ovčonom gvanu, znotra so pa zgrablivi vucke. Ž njihovih sadov poznate njé. Jeli berejo s trnja grozdje, ali z ščetaľja fige? Tak vsakše dobro drevo dober sad rodi; lagoon drejvo palagoji sad rodi. Nemore dobro drevo lagoon sada roditi, niti lagoon drejvo dobrega sada roditi. Vsako drevo, štero ne rodi dobrega sada, doli se vseče, ino se na ogen vrže. Zato ž njihovih sadov nje poznate. Ne bode vsaki, ki veli meni, Gospodne, Gospodne, notri še vu Kralstvo nebesko; nego ki čini volo Oče mojega, šteri je vu Nebesaj, on de notri so vu Kralstvo nebesko.

*

„Čuvajte se krivih prorokov!“

Opomin Gospodov v denešnjom sv. evangeliumi ma v denešnjih časaj posebno važnost i pomembnost. Redko je najti v zgodovini človeštva, ka bi po sveti hodilo telko krivih prorokov, kak dnes den, nikdar so ne znali svoje vučje kože tak spremeniti v ovčjo, kak to delaťo moderni krivi proroki. Zato dnešnjomi sveti Gospod tem bole kriči v opomin i svarilo, kem spretnejši so moderni krivi proroki: „Čuvajte se krivih prorokov!“ Mt. VII. 15.

Ves svet je pun krivih prorokov, prilični i jalni so pri vsem svojem deli. Zato pazimo, ka nas njihova zvunešnost, videz ne premoti. Zvunešnost je ovčja koža, notrašnost pa vuča duša!

Krivi proroki se skrivlejo v lepo i imenitno kožo znanosti, modrosti i vučenosti. V imeni moderne znanosti je to tak i tak... pravijo, ka je to i ono staroveško, ali konči srednjeveško. Istina pa ostane edna, nespremenliva, ar je ona večna.

Nadalni krivi preroki dnešnjega sveta so božne knige i novine (časopisi). To je šatanovo apoštolstvo na sveti. Kelko zablod i zmot poseja po sveti časopisje, toga je niti ne mogoče povedati, samo slaboga sada je od dneva do dneva več. Sad v življenji nam kaže, ka zmore božno časopisje!

Na mnogih mestaj lejko štemo: „Hüdi pes“ ali „pazi na vlak“ „Nevarnos“ itd. Zakoj so ti opomini? Zato, ka se pazimo i čuvamo! Gospod Jezuš Kristuš nam tudi napisao eden takši opomin za življenje: „Varte se krivih prorokov!“

Pazimo i čuvajmo se vseh modernih prorokov laži, krivic i zmot, bodisi, ka pridejo v tom ali onom gvanu pred nas! Eden je vučiteo življenja: Kristuš!

Glasujte v Novinaj!

Pisma naših z tujine

Outrepoint par Vitrij in Perthois, Marne, Francija.

Velečastiti gospod urednik Novin!

V imeni Jezuša i Marije Vas najprije vsi vküper lepo pozdravljamo mi, ki smo eti v tom tihinskem kraji. Nas je eti pet ne daleč narazno, ka si lehko vsako nedelo zgučimo, pa ešče tudi včasih naše lepe slovenske pesmi zaspevlamo. Če smo ravno jako zmantrani, se nam ne vnoža iti eden k ovomi. Tü smo kak bratja med sebov, zato Vam pa želemo vsi vküper lübo zdravje od Gospodnoga Boga i od naše nebeske Matere Marije, naj Vam ona pomaga, ka bi šče duga leta zdravi pa veseli mogli vrejuvati te lepe Novine i Marijin list, šteri je najbole potreben za nas mlade lüdi. Pošilajmo nam je naši stariše vsakšo soboto. V nedelo pa hodimo k meši i čtemo Novine. Nadale Vas tudi mi lepo prosimo, ka bi tistomi duhovniki povedali, šteri bodo šli spovedavat okoli naše siromaške delavce, naj bi tudi nas gor poiskali ino zvrčali naše sirmaške duše, štere tak žmetno čakajo na lüboga Jezuša. Eti v Marne nas je dosta Slovincov i jako radi bi bili, da bi se to spunilo.

Zdaj pozdravljamo svoje stariše, svojega dragoga očó ino mater, sestre, brate i vse soside.

Antolin Marija, Vegič Kata, Zdravec Franc z ženov, Marič Matjaž vsi iz Odranec pa pozdravljamo celo beltinsko faro i prosimo Marijo Pomóčnico, naj nam ona pomaga dobrovolno trpeti.

A Lousseau—Viglain, Francija.

Prečastiti gospod vrednik — naš duhovni oča!

Dostakrat je tudi dobro, če človek ide v sosedno cerkev k sv. meši. Tak svi tudi moja sestra Ančika i jaz hodile dnes v drugo cerkev k sv. meši. Tam svi prišle vküp s petimi deklami iz Slov. Krajine. Ar sam bila prvokrat z njimi vküp, sam je pitala, če bi štera štela imeti slovenskoga duhovnika za spovednika. Na mojo prvo reč so vse privolile, samo edna ne, ar je evangeličanka. Zato Vas najlepše prosimo, pošlite nam slovenskoga duhovnika, da si pogasimo našo veliko žejo. Tü so takše dekle, štere so samo po dva ali tri mesece tü, pa si nemrejo pogovoriti s francozkimi duhovniki. Kda bodo prišli prečastiti g. slovenski duhovnik, tistokrat bovi jaz i moja sestra Ančika prišle v sosedno cerkev v — á Villemurlin. Tam sam tudi najšla edno deklino, doma je iz Tišine, štera šče meti naročene naše liste do novoga leta. Tü Vam pošilam njeni naslov. Ona mi je tudi obľubila, da bo tam poiskala več Slovincov, štere bodo z nami pri sv. spovedi. — Novine dobivam redno i so mi v veliko veselje. —

Pozdrave pošilamo celotj Slov. Kraniji i prečastitomi gospodi plivavanoši Krantz-i na Tišini.

Balažic Marta i Ančika, Vrečič Apolonija.

RAZGLED PO KATOLIČANSKOM SVETI.

Spravišče protibrezbožnikom.

V glasovitem švicarskom romarskom mestu, Eisidelni se obdrži od 23—26 oktobra t. l. veliko spravišče na čast Kristušu Kralji, proti društvu brezbožnikov, ki ščejo vero ztrgati iz vsakoga srca. Pri toj priliki bo to Marijino svetišče obhajalo jezeroletnico svojega obstoja.

Spreobrnitve.

Med novimi spreobrnjenci, šteri so najšli istino, dobroto i lepoto v katoličanskój Cerkvi, trbe zapisati ime Japonca Kavamuro, tajnika japonskoga poslanstva v Berni. Pred petimi meseci se je nastano v Frajburgi, gde se je dao vsestranski povčiti o katoličanskój veri od očov marjanistov. Pred risali je bio v kapeli njihovoga semenišča krščen i obhajan, a na same risale je sprijao tudi sv. potrdilo od püšpeka Marija Bessona. To spreobrnjenje je najbole razveselilo Kavamurovo ženo, štera je v dobi 17 let prestopila v katoličansko vero, a gda se je z njim oženila, je dobila od Kavamura pismeno obvezo, da bodo vsa njüva deca katoličani. Prešla so leta, dobila sta petero dece, ali oča je ne pokazao vole, da bi sledio veroizpovedanji svoje družine. Žena i deca so ne prestala moliti za njegovo spreobrnjenje. Najnazadnje — so njüve molitve posluhnjene i zdaj so vsi člani družine jedinstveni tudi v veri. Poleg Kavamurove žene je dosta delao za to spreobrnjenje mladi japonski duhovnik marjanist O. Paveo Šičida. Spreobrnjenec Kavamura, šteri je star 33 let, je ta püsto diplomatsko službo i se vrača na Japonsko, da dela tam kak pisateo za širjenje katoličanstva. Odločo se je, da svojo duševno moč ponüca za apoštolstvo delüvanje v svojem narodi. Pred vrnitvijov v domovino je zbrao veliko knjižnico o katolišköj veri ino prosveti. Osebo je šo v Pariz z O. Šičidom, da si tam naküpi najpripravnejše knige za svojo potrebo.

Drüga prilika spreobrnjenja, od šteroga so pisale novine zadnji čas, je spreobrnjenje Amerikanca Džona Mudiya (Moody). Gda je on prestopo

k katoličanstvi, zapüstili so ga njegovi starí prijatelje, šteri so raznašali od njega glase, ka se je postarao, postao dečinski i da ga je eden jezuit s svojimi spletkami zgrabo v svoje mreže. Da prepriči takše glase, je g. Mudi držao predavaje, v šterom je razložo, zakaj je prestopo iz evang. vere v katoličansko. Tü nega guča o spletkaj ali da bi postao dečinski. Njegovo spreobrnjenje je posledica natenčnoga poučavanja katoliške vere. On je na prvi hip prišeo do spoznanja, ka so vse vere vednako dobre. Poleg vnoгих slabih posledic, je melo to mišljenje pali to dobro stran, da je iz njegove duše odišla mržnja proti katoličanstvi. No skoro je spoznao, ka vse vere nemrejo biti dobre, zato ka bi se te moglo zaključiti, ka so vse i vednako slabe pa zato lüdjé ne bi bili obvezni, ka spunjavlejo kakšo vero. Versko pitanje je postalo pri njem predmet resnoga premišľavanja. Vnogo se je mučo, gda je šo skoz različne zablode, a nazadnje je spoznao, da je istina jako ednostavna. Vse njegove misli so osredotočene okoli teh istin: Bog je, Kristuš je Odréšenik sveta, Kristuš je nastavo vidljivo Cerkev z vidljivov glavov i nezmotljivim vučitelstvom. Gda je do toga prišeo, te so njemi več ne delale nikše težkoče tiste verske istine, v štere se je kak protestant najbole spotikao. Zdaj spoznava, kak vzvišene so verske istine od milosti bože, od pekla, od purgatorijuma, Presvetoga Trojstva, devüštva Marijinoga i obćenstva svetcov.

Nekše ameriksanske novine so prinesle značilne novice, da je največ spreobrnjencov iz vrst ameriksanskih doktorov.

Doktor, znani kirurg Toma Emmet je meo ženo, štera je bila katoličanske vere. Večkrat je šo ž njov v cerkev, a nikdar njemi je ne prišlo na pamet, da bi prestopo v katoličansko vero. A poslušao je predge, reč je dala reč, nazadnje se je dao krstiti. Po tom je ešče 50 let držo bože i cerkvene zapovedi.

Drügi znani doktor Horacij Storer, šteri je znani, ar je iznajšeo ro-kavice iz kaučuka, štere so zdaj neobhodno potrebne bi operaciji, je bio izraelit. Sam je bio podvrženi težkomi betegi i zavolo toga je dosta premišľavao od življenja i smrti. V 50 leti je prestopo v katoličansko vero.

Mogoče najznamenitejši ameriksanski zdravnik, šteri je v devetnajstom stoletji prestopo v katoličansko vero, je Thomas Dwight. Bio je profesor na vseučilišči i je napisao poleg vnoгих drügh knig: „Misli ednoga katoličanskoga anatoma“.

Protí drügomí ameriksanskomi anatomi E. Horneri, po šterom se zo-

P. Sutter:

Šatan v Illfurti.

Istinska zgodba.

Zgled obsedenja dveh dečkov od hüdobnoga duha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemeč.

Odgovori na modrüvanje.

Proti istinskomi obsedenji teva dečka se je od vseh strani zdigno mogočen odpor i to v prvom redi v tistih vrstaj, šteri že v šatana itak ne verjejo i tudi vse obsedenosti i cerkvene izgone z zaničljivim smehom ali pa z kratkimi tak zvanimi vučenimi frazami odbijajo.

Zanimiva v tom pogledi je razprava nemškoga fizijologa, profesora Happa iz Basileje od dogodkov v Illfurti. On je prej dogodek preiskao, prečteo brošuro gospoda plebanoša Brea, pogučavao se je z duhovniki obej ver i se je osvedočo, ka je obsedenost nikaj drugoga nej, kak nerazumliv dogodek; nešče pa potrditi misli za obsedenost. „Priznam“, piše, ka sta bila dečka po exorcizmi katoličanskih duhovnikov ozdravljena, ali nikak ne s tak zvanim izganjanjom šatana, nego s fizičnim ozdravljenjem betežnoga mozga. Tüdi priznavam v obema dečkama hysteričko-horeatično opešanost i razlagam način boleznietak: Cela duša, ali pa odüševljeni mozgovje oba dečka so delali šatanski strah — tak so se tudi sami ozdravili — i to s pomočjov okrepčanoga mozga i duševnoga možganskoga mehanizma.

Dečka sta kazala vnoğovrstno i

velko znanje, ali tudi to se je nagrmadilo v njima i to je dnes nikaj novoga i nezaslišanoga ne, samo ka na to nišče ne pazi, a se pa to s stanovitim draženjom mozga zbüjavle. Ravno tak je ne nikaj posebnoga dober spomin, tak ka dnesden na to več ne gledamo tak kak na kaj zvünrednoga ali šatansko obsedenje. Vervati v prihod šatana v človeče mozgé, se dnesden ne spleča. — Tak piše profesor.

Ali oprostite gospod profesor, to je preveč slabo i nevučeno razlaganje i dokazüvanje. Ka bi bilo to za čüdnoga mozga, šteri bi sam izezvaio strah šatana, kda se vendar tü ide za 8 ali 10 letnoga dečka, brezi vsakšoga znanja i sküšnje, brezi znanja politike ali zgodovine? Kakša je ta organizacija mozga, kda dete guči v čisto tühinskomo, nikdar včenom jeziki, kda odkriva vest tühjih lüdi i razodeva njüve najbole skrivne krivde, kda guči od vučenih rečaj tak, ka niti specialisti bole ne znajo, kda napovedavle prišestne dogodke, šteri se do piknje natenci zgodijo, ali kda pokaže moč, štera moč daleč presega detečo? Kakša navadna pamet je to, kda dete, rojeno 1855 i 1857, pomni vse podrobnosti, štere so se godile v švedskoj bojni v leti 1639, ali pa za časa francuške revolucije i 1749 — v pedinih družinaj v Illfurti?

Ja v istini, takše pojave razlagati z hysteričko-choreatičkov zmešanostjov je zaistino prefál gospod profesor, s tem dokazüjete, kakše bedaste trditve morate püščati v svet, naj vam samo ne bi trbelo vervati.

Popolnoma jasno je, ka se je cela vrsta tak zvanih liberalnih i radikalnih listov vrgla na te pojav kak na na mastno čonto, ka bi vso stvar po zgoraj popisano načini lažljivo i sirovo razlagali i zasmehavali. Na pogled pokažemo, ka je piso „Journal d'Alt-kirch“ dne 12. jan. 1868.

„Ka se šatana tiče, smo postali tak neverni, ka se smejemo, či nam što pripovedavle od obsedenosti. Ali vera v njega je zdaj naednok tü i nikdar je ne zadosta boja proti nazorom, šteri v srci lüdstva živejo v takših okolščinaj, i štere ne mislimo zdaj razbirati... Oba dečka, k šterima je bilo v začetki pozvanih nikelko zdravnikov, sta bila kesnej podvrženiva v kapucinskomo kloštri v našoj soseščini k zvünrednomi zdravljenji; ali šatana sta ne štela odstopiti i vsikdar vekša pazlivost se je zbüjala. Ka te napraviti? Vsi pripomočki so bili že izčrpani, kda ja priskočila vlada na pomoč s srečnov mislijov, i dala reč preiskati od žandarskoga stražameštra. No, gledajte, ka je ne zmogla vučenost, nej magnetizem, nej zaklinjanje, to je pokazao čarni žandar. Včasi pri prvom obiski oblasti, sta se dečka pomirila i gratala veseliva; njüva obnašanje je postanolo navadno i šatan je pobegno k svojim pajdašom. Srečno pot!“

Tak piše nepošteni i brezvestni novinar, šteri ne čüti odgovornosti pred zgodovinov, i to ne kje na Špaskom ali na Holandskom, nego v Altkirhi, oddaljenom slabih 10 km od Illfurta. Tomi bi tudi šatan dobro skefao nje-

vé edna mišici v oki, so nastopili protestanti z velikim preganjenjem, a on je ne popušto v svojem prepričanju, postao je iz protestanta katoličanec i takšji tudi ostao. Anatomi se zavejo vučenjace, ki preiskavlejo razne elemente: vodo, ogenj itd. z koj stojijo.

Tretjered v službi katoličanske akcije. Tretjeredniki sv. Frančiška so obdržali veliko spravišče v Modeni na Talijanskem, na šterom so predgali sam škof iz Gvastalfe. Na spravišči se je povdarjalo, da je predvsem tretjered pozvani, da odgoji apoštole za kat. akcijo, ali katoličansko delavnost, to je, da Kristušovo življenje zavлада povsod i pri vsakoj duši. Púšpek so pravili, da sta tretjered i kat. akcija dve vojski, šterivi se borita v Gospodovih gorica za božo čast i zveličanje duš.

Zlata meša pri sv. Trojici.

Narod Slov. Krajine dobro pozna romarsko mesto sv. Trojice, kama leto za letom roma v velikom broji Med katoličanci romajo celo tudi evangeličanci. Na tom lepom romarskom mestu v velikanskoj lepoj cerkvi sv. Trojstva je prikazao Vsegamogočnomi svoj zahvalni dar, ka Njemi že petdeset let služji, preč. g. Elekt Hamler, frančiškan. Zlatomešnik so skoz vnoga-vnoga leta bili predstojnik tretjega reda v Slov. Krajini i v toj službi tak močno prirasli k srci našega ljudstva, da te vezi lúbezni samo smrt more ne pretrgati, nego samo spopolniti. Ponižen, skromen, delaven oča Elekt so znali tak sladko brenkati na duševne strúne našega pobožnoga ljudstva, da se je med njima oglasila nemrtelna pesem lúbezni. Dober predstojnik, kak pravi sin sv. Frančiška so včili samo edno: naj so tretjeredniki prava deca sv. Ferenca i tak istinski, delavni katoličanci. I z zahvalnim srcem odkrito lejko povemo, da so tretjeredniki Slov. Krajine bili dobri vučeniki Patra Elekta. Ka dobra je rodila Slov. Krajina Bogi na čast i bližnjemi na zveličanje na pomoč, so tretjeredniki bili pri tom vsikdar v prvih vrstaj. I če vržemo en pogled samo na delo, ki ga zahteva lúbezen do naroda i do branitev njegovih pravic, so tretjeredniki bili tudi tzi zastavonoše. Javno povemo, da je tretjerednik bio tisti, ki je prečteo l. 1918. v Ljutomeri izjavo, da se Slov. Krajina prikapi k Jugoslaviji. P. Elekt je delao pod perotmi teh Jezusovih reči „Pelaj na globočino“. On ne iskao zvúnešnjosti, nego notrašnje pravo pobožnost, zato je dozoro tak lepi sad njegov trúd.

Na predvečer zlate meše je trg Sv. Trojica zeblestio v dnevnoj svetlobi. Zažarela so okna hiš, vužgali so se kresi v raznih farbaj, prikazao se je kelih Gospodov z letnicami mešništva nad oknom sobice P. Elekta, zaigrala je godba, oglasila se pesem i nešeta vnožina naroda se je zbrala pa pozdravljala po celom trgi zlatomešnika. Častilivi starček se je iz zahvalnosti vmešao med vnožino, naj njej pokaže, ka je ne drugo, kak je prle bio: njeni sluga, njeni pomočnik.

Na den zlate meše smo oblekli zlatomešnika v zlato obleko, njemi položili na glavo zlato korono, v roke pa zlato palico i zlati pušiček pa ga sprevodili med zvonenjem, strelbov i igrov v cerkev. Med potjov so ga pozdravili: rodbina, tretjeredniki, moška i deklška Marijina družba. Tretjerednik je v svojem govori povdaro, da se je zlatomešnik v svojem življenji držao navuka č. sluge božega, A. Martina Slomška: „molo, delao i trpo je.“

govo vest, či bi si vúpao dečka v lastnoj koži obiskati.

V drugoj številki z dne 1. februara 1868. se osmehava i norčari dopisnik lista etak:

„Šatan v Illfurti. Kak bogata žetev za male i velke novinare. I junaški čini Herkulovi obledijo pred junaškimi deli teva obsedeniva dečka. Križi i svetinje na njuv šinjek obešeni se s prasketanjem v zelenih, modrih plamenaj spreminjajo v prah. Dečka napovedavleta prišestnost — i največše čudo — brezi zvonov i voža zvonita tühinskim lúdem k smrti. A to je samo predigra. Vsakši den prinese novo čudo, dokeč se šatani ne polúbi — vúpajmo, ka bo to kem poznej — vrntoi se v svoje kralstvo.“

Iz teh vstic lahko vidimo z kakšov nesramnov lehkomišlenostjov je neverni svet sodo od teh tak nenavadnih dogodkov. Brano se istini pogledati v obraz, to pa zato, ar navuk od pekla i zavrženi angelov njim nejde v glavo, ar se ga bojijo, zato se pa norčarijo.

Vnogo bole zadržani so bili zdravniki, šteri so dečka v prvaj dobi vračili, posebno gg. Dr. Kraft, Dr. Henri Weyer i Dr. Afred Szerteki iz Mülhausena. Oni so gledali to kak nerazumliv beteg, ali ne so si vúpali od njega nikaj izjaviti i ne dati nikše sodbe. Okrajni zdravnik z Altkircha, dr. Lévi, je pravo plebanoši Brey ščista odkrito, ka je njegova vučenost tzi brezi moči i ka tzi more jedino katoličanska cerkev pomagati.

V cerkev pridoč je vrednik naših Novin, koga so zlatomešnik oprosili, naj poleg njih stojji pri svetoj meši, to je naj bo arhidiacon, — zmolo molitve za prihod sv. Duha. Potem je predgao goreče i navdušeno vučnik zlatomešnika, O. Damiš Henrik iz Viča od duhovnikove časti, ki je namestnik Boga Očē, Boga Sina i Boga Sv. Duha. V svojem govori je omeno, da so zlatomešniki bili pred 50 leti ravno te den, na Petrovo posvečeni, da so delali v teh letaj plodonomo kak nevtrúdliv spovednik, ustanovnik i vodnik Marijinah družb, katehet, voditeo tretjega reda, kak vojaški duhovnik, kak duhovni oča invalidov i več jezer pregnancov. Do skuz genjen je omeno, da svoje življenje i redovniško pozvanje ma zahvaliti zlatomešniki. Med tretjeredniki so zlatomešniki posebno dragi oni iz Slov. Krajine, je povdaro govornik i vse pozvao, kim so zlatomešnik kaj dobroga včinoli, naj skažejo hvalo Bogi, ki sam je delao po njih vse dobro i zveličavno. Velika romarska cerkev ne mogla sprejeti vsega naroda v svoje krilo, vnogi so ostali zvúna nje. Narod se je oponašao jako dostojno i pobožno; pesem cerkvena je bila krasna Cerkev i njena okolica pa kak najlepše okičana. Zlatomešnik so na konci meše dali papov blagoslov z popolnimi odpústi vsem navzočim i ponúdili križec z relikvijami na kišúvanje. To oblast za podelitev blagoslova z popolnimi odpústi so dobili za dar od sv. Očē, naš prevz. g. škof so jih pa imenivali za duhovnoga svetovalca.

Gostolúbná frančiškanska hiša je pod svojo streho sprejela duhovščino, rod, poznanec i dobrotnike zlatomešnika pa hiše i okoli sto lúdem podvorila z lúbeznostjov sv. Frančiška. Pri obedu je prvi pozdravo zlatomešnika g. kvardijan, zatem predgar i arhidiacon. V imeni dekanata ga je pozdravo dekan g. Gomilšek. Genljivo je bilo poslušati, gda ga je pozdravo plebanoš od sv. Antona g. Škof i se njemi se zahvalo za lúbezen, štero njemi je skazao kak nedužno obsojenomi robi. Pozdravili so ga še g. Bosina, pleb. od sv. Jürja i g. Sinko, pleb. od sv. Lenarta. Oba sta priporočala starišom, naj se žrtvújejo i zgójijo kat. Matericervi duhovnike i naj siromaške dobre dijake v te namen podpirajo. Te drugi je rod zlatomešniki i omeno, da je te rod dao 10 duhovnikov i 8 jih še žive. Prvi je pa omeno borbe ednoga dobroga siromaškoga dijaka ki je dugši čas brez tople hrane obiskovao šole i napravo malo maturo, ne more pa zdignoti svedočanstvo, ar nema občen. Gostje so nato taki navrgli 205 Din. Srce nam je zatrepetalo od radosti, gda so stanoli k pozdravi pozvani gostje, obrtniki, kmetje i se zahvalili zlatomešniki, ka jih je vodo v Marijinjo družbi i odgojio za dobre krščanske može 120 jih se vodo po navukaj i gostom sv. obhajili i P. Elekt je bio prvi, ki je med Slovenci nastavo Marijino družbo. Poleg imenitvanjih gospodov je bio navzoči tudi P. Placid Klemenčič, provincijal z Beča, župnik od sv. Ruperta, g. Kodrič, gospoda kaplana od sv. Benedikta i sv. Lenarta, bratje redovni z Brežic, Maribora pa dva g. bogoslovca. Zlatomešnika so brat Martin, rod i druge vnoge zahvalne ovce obsipale z vnožimi lepimi dari. Slovesne večernice na čast presv. Srci Jezusovomi je opravio z zbravov duhovščinov sam zlatomešnik. V spomin veseloga dneva se e nato dao fotografirati z svojimi sobrat i gosti.

K zaključki naj pohvalno povemo še dvoje: 1. narod v Slov. Gorica je dober, pobožen. Kak moda ne pokvarila njegove obleke, nego se nosi prosto, tak posvetni duh ne pokvaro njegove duše. 2 To pa zato, ar ga vodi duhovščina ednoga srca i edne duše, ki jo veže v bratsko lúbez n Jezusovo Srce. — Vrednik

Politični pregled.

Skúpščina. Predložena je uredba ministerskoga sveta od spremembe zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposrebtvih od 19. junija 1931. s spremembami i dopunítvami od 5. dec. 1931. i 24. junija 1933. Te spremembe poznej objavimo. — Sprejete so razne pogodbe z drugimi državami.

Austrija. Narodnosocialisti so z bombov morili prijatelja delavstva kaplana Eibel Franca v Kapfenbergi; razrúšili farov v Steini i z bombov ranili v spalnici ženo i dete ednoga gospoda v Beči, ki po priliki te ravno ne bio doma. Kam vodi strast človeča, brez Boga!

Revolucija v Nemčiji. V Nemčiji je narodnasocialistična Hitlerova stranka nastavila poleg redne vojske tudi strankino vojsko, štera je mela napadalne čete. Te so nosile orožje, ogrožale mir i življenje nači mislečih. Vnoge poštene lúdi so te napadalne čete mučile, vmorile. Posebno besno so divjale proti katoličanskim duhovnikom i katoličanskim mladinskim družtvam. Vlada je njihove krivice zakrivala i pvdpirala, ar je svojo moč v njih gledala. Pa kak vsaka, tudi ta krivica se je maščúvala nad vladov. Napadalne čete so se porabile proti njej, da vržejo Hitlera i na njegovo mesto postavijo bivšega kanclera generala Schleichera. Voditeo napadalnih čet kapetan Pöhm je podpirao to dogovanje.

Gda je vlada za to namero zvedila, je pod orožje postavila svojo

redno vojsko, Schleichera, Röhma i druge visoke osebnosti dala spoklati na stotine, na jezere voditelov narodnih socialistov spozapreti, med njimi tudi von Papena, podkanclera. Te je svoj čas upústo krščansko stranko Centruma i priveslao k ladji narodnoga socializma, da bi tzi rešo svoje veliko imanje i dobo čast. Pa zadela ga je zaednok usoda tistih, ki izdajo svoja krščanska načela za prazna zemelska dobra: osramoten je ravno po tistom narodnom socializmu, za šteroga je žrtvúvao svoje krščansko osvedočenje i svoje krščansko misleče prijatele. Več narodnih socialistov si je samih vzelo življenje, ar so ne šteli priti v roke sodnije. Bojazlivci. Pravico preganjati so meli kuražo, njej dati zadoščenje pa neso meli poguma! Slabiči.

Röhma kapetana, tak trdijo listi, je sam Hitler strelo z revolvov z razlagov, ka to državne pobrige zahtevajo. Gda je pa svojega človeka, ki je teliko delao za njega, vido mrtvoga ležati pred sebov, se je bridko razjokao i dugo ne mogo k sebi priti.

Najžalostnejše v celom punti je to, da se je odkrila velika razvúzdannost med voditeli napadalnih čet, ki so mladino pokvarjali z groznimi nečistimi djanji, kakše so negda počinjali prebivalci Sodome, štere je Bog z žveplenim ognjom pokončao. Ti razvúzdanci so tudi tri milijarde mark državnoga penaza zapravili na svoje lumparije. Jasno kažejo ti dogodki, da boj proti Bogi nema i ne more meti uspeha. Narodnisocializem je šteo zatreti vso krščanstvo i vpelati staro nemško pogansko vero. A hitro je čúto na lastnoj koži kaštigo tistoga Boga, šteroga je tajio.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Poslovni večer g. dr. Trstenjaka, srez. načelnika. Julija 2. na lepi Marijin den, gda naš narod srp vzeme v roke, da si poženja krüh i zato tudi zove te svetek za Srpno Marjo, se je zbralo v Lendavi pri Horvat Matjaši vso naše ljudstvo po svojih zastopnikaj i se poslovilo od prilúbenoga gospoda srezkoga načelnika, dr. Trstenjaka, ki je 3. odpotúvao na svoje novo mesto v Split. Srpna Marija! Narod s srpom. Delaven narod, pošten narod, pobožen narod, narodno zaveden narod, državotvoren narod! To je naše ljudstvo i to se je poslovilo od g. srez. načelnika i se njemi je zahvalilo za njegovo lúbezen, za njegovo vodstvo, za njegove nasvete i vsikdar pa povsod kazano pravičnost. Naše ljudstvo je tzi bilo zbrano po županaj i odbornikaj, po trgovca i obrtnikih, po zastopnikih vereizpovedi. Delavci našega javnoga i narodnoga življenja okoli g. srez. načelnika i njegove gospe, da pove, ka njemi na srci leži, da glasno pove svoj Bog plačaj za pravično vodstvo sreza i za vsestranko ponújeno pomoč. Naše ljudstvo je pokazalo na tom poslovilnom večeri, ka ne pozna razlike med državljani to i onostran Múre, lúbezen je obinola vse v edno srce, ar je lúbezen bila gibalo delovanja g. dr. Trstenjaka med nami. Naš narod se je zbrao okoli odhajajočega zastopnika oblasti i troso cvetlice zahvalnosti na njegovo pot, štere nikdar ne ocetejo i ovejnej. Naš narod se je zbrao okoli pravičnoga zastopnika oblasti i glasno, navdušeno pozdravljao našega krala, našo domovino, Jugoslavijo, našega bana i z največšim poštvanjem poslušao milo nam narodno himno. Naš narod je spregovoro priznanje i zahvale pune zdrave oblasti, gda so odhajajočemi napili gospodje: Bačič, župan, Klekl, dr. Strasser, dr. Klar, Litrop, župan, Farazin. Naš narod je pa dobo tudi priznanje, gda se je g. dr. Trstenjak z genjenim srcem zahvalo za izkazano lúbezen i napio našemi ljudstvi, ki je bilo i je pa bo za kralja i državo, štero ljudstvo je dobro, štero ljudstvo je trpelo a v njem najšlo pomočnika v imeni oblasti i obstoječih zakonov. Poklonjen šopek rož, ki ga je milostiva gospa g. srez. načelnika stisnila na srce pri poslovilnoj večerji kak dar našega ljudstva, guči glasno kriči: V lúbezni se Vas spominamo g. srezki načelnik i vas nikdar ne pozabimo, z Bogom ostanite.

Lendava. Naglo je vmro dne 25. junija Gjerič Ivan, poštvani i vgladni mož v Lendavi i okolici. Pri gorica ga je zadela srčna kap. Pokopali so ga v soboto 27. junija. Blagoj gošpej pa naše iskreno sožalje. Naj počiva v miri.

Hotiza. Na Petrovo je Hotiza obslúžavala svoje proščenje. Brez plesa i veselice bi Hotizanci vkraj bili i to posebno dekle, zato pa so fejest plesale, ka bi tem duže lejko živele. — No ve klopi. Hotizanci so si poskrbeli za cerkev i so si dali napraviti lepe nove klopi. Delo je izvršio stolar Tkalčic iz Nedelice. Klopi so tak dobri darovnikom, kak majstri na diko.

Žizki. Nevarno je zbetežala sestra Ligourija i odpelano v Ormož na ozdravljenje. Želimo njej kem hitrejšo ozdravljenje.

Dobra miseo. Ozmec Franc nam piše iz Argentine, da nekaki, ki majo svojce tam, tak delajo, ka njim mesečno pošilajo naše Novine i druge liste. On je mišlenja, ka bi vsaki to dužen bio napraviti, izseljenec bi njemi to povrno obilno, ešče bole pa, če bi mesto njega plačao vse naše liste, ka bi ta redno hodili iz tiskarne. Mi pripomnimo, da smo pripravni mesečno pošilati vse naše liste izseljencom v Argentino i naročnik plača za liste samo teliko, keliko tzi doma koštajó, poštnino pa plača posebl. Jako lepo bi bilo, če bi za svoje naročili vsi naše liste, ka bi je dobivali bar mesečno v tom lepom leti euharističnoga kongresa.

Naročniki plačajte naročnino! V tiskarni ne moremo naprej! Zarazmite položaj delavcov, ki ne dobijo plače, ar vi ne plačújete! Skoro 200 terjatev smo že odposlali! Ne zavržite naše prošnje! Preštímajte našo potrebnost!

Novine so narasle za komadov: 1 v Soboti, 1 v Križevcih, 3 v Franciji, 3 v Canadi, 1 v Vančavesi, 2 v Sloveniji. Skúpno za 11 komadov. Stavili so je: Žbül Franc v Franciji, ka se je odselo, Bejek Janko, Črensovci, Bakan Mikloš, Bodonci, Sukič Jürji, M. Sobota, Brúneć Ferdinand, Veržej. — Uprava Novin.

Črensovci. Vmrla je po sprejemi slednjih svestev v 64 leti starosti Šandor Ferenc, grofovskoga pazitela (csősz) žena na marofi Gyula. Trpela je dugo i dosta. V zakoni je živela 42 leti. Obžalúje jo mož i sedmero dece. Večna svetlost naj njej sveti.

Tešanovci. Mi na tjezen dobimo samo trikrat pošto. Dve hiši pa dobita v posebnih torbaj vsaki den. Pošto njima pripela državni avto. Ar je te avto tak naš, kak njihov, prosimo pošto ravnitelstvo za odgovor, ka moremo plačati, ka mo tudi mi deležni te dobrote. Pošto najmre vsi čakamo vsaki den. Prosimo odgovora.

Mature. Na državnoj vučiteljskoj šoli v Maribori so položile diplomski izpit: Gomboši Veronika iz Polane, Kelenc Veronika iz D. Bistrice i Kolenco Marica iz Črensovec. Čestitamo!

Dari. Na podporo naših listov je poslala Ritlop Olga, Francija, doma iz Žizkov, 20 Din., slepoj siroti Čurič Ani v Žizkih pa 30 Din. Horvat Marija iz Zagreb Din 10, Vognrič Vilma iz Veščice v Franciji Din 10. Bog plačaj!

M. Sobota. Učni uspehi na tilkaršnoj gimnaziji so jako lepi. Iz „Izvestja“ drž. r. gimn v M. Soboti zvevmo, da je zdelao 91²⁰% vseh dijakov. To svedoči o lepih zmožnostih i o nadarjenosti prekmurskoga dijaštva.

Zadnji uradni dopis g. dr. Trstenjaka. Sresko načelstvo v D. Lendavi, 25. VII. 1934. P. n. I. No. 94/3.

Z odlokom kralj. banske uprave v Ljubljani od 20. t. m. l. No 4720/4 sem z današnjim dnevom vsled ukaza Nj. Vel. Kralja z dne 18. maja t. l. III, br. 18990 razrešen pri tukajšnjem oblastvu službene dolžnosti.

Ko predajam posle svojem nasledniku, mi je prijetna dolžnost in nujna srčna potreba, da se vsem občinskim upravam, župnim uradom ter šolskim vodstvom in vsem gg. predstaviteljem državnih uradov, korporacij in ustanov v D. Lendavi, M. Soboti in Murskem Središču toplo zahvalim za iskreno sodelovanje in pomoč, katero so mi nudili pri mojem napornem delu, zagotavljajoč jih obenem, da mi ostane sodelovanje z njimi med tukajšnjim dobrim ljudstvom v najlepšem spominu.

Sreski načelnik: Dr. Trstenjak s. r.

Kak so gučali stari junacije.

Stari grčki soldatje so šli v boj s ščiti, na šterih so bile namalane vsakovrstne čudne podobe, z namenom ka bi se sovražnik prestrašilo teh pozovov. Eden vojak pa je meo na ščiti naslikano malo miško. „Bojazlivec“, so kričali na njega tovarišje. „Ti misliš, da te sovražnik nede zapazo, če maš namalano samo miško, i ti bo dao zavolo toga mēr.“

„Naopak“, je odgovoril vojak z miškov na ščiti. „Ščem se sovražniki telko približati, ka bode zapazo na mojem ščiti miško.“

*

Gda so Likurga pitali, zakaj Šparta nema obrambnoga zida, njim je modri zakonodavec odvrno: „Najbougši zid, šteri bode gotovo najbolje obrano mesto pred sovražnikom, so hrabri prebivalci.“

*

Ednok so se Atenci delali norca kratkim špartanskim mečom, prej ka se s takšimi meči igrajo v Atenah compnjacije. Krao Agris pa njim je odgovoril: „Mi pa znamo zato s temi kratkimi meči priti jako blizu sovražniki.“

*

Za časa Aleksandra Velikoga je bio atenski vojskovodja Fokion. Nešteri den so atenske gospe pokazale Fokionovoj ženi svoj lišp i jo naprosile, naj njim tudi ona pokaže svoj lišp. Fokionova žena njim je odgovorila: „Moj lišp je Fokion. Že 20 let je vojskovodja Atenom.“

Prišlo pa je čas, gda je Fokion prišeo v nemilost Atencov. Njegovi nevni sodržavlani so ga obsodili na smrt. Gda bi se mogla izvršiti smrtna obsodba, je zmenkalo strupa, zato ka so vsega porabili obsojenci pred njim. Krvnik se je brano, da bi zmešao novi strup, če njemi ne plačajo 12 drahem. Nato je Fokion pozvao ednoga svojih prijatelov i ga proso, naj plača to takso, z etimi rečmi: „Če se v Atenah ne da več zobstom vmreti, te prosim, da plačaš to malenkost.“

*

Aleksandrova mati je bila vsikdar v velikih skrbih zavolo svojega sina i njemi je v pismih očitala njegovo razvuzdano življenje. Velki vojskovodja državnik pa je šo tiho prek teh pisem i je vsakšni den materi pošilao dragocene dare. Njegov namestnik, doma v Macedoniji, Antipater je ne mogeo več prenašati vsakodnevnoga jamranja casarove matere i se Aleksandri v dugom pismi pritožo zavolo njegove matere. Aleksander je prešteo to pismo i pravo svojimi sprevodništvu: „Se mi vidi, ka Antipater ne ve, da jezero takših pisem neje vredno telko, kak edna materina skuza.“

*

V bojni med Galci i Rimlani je prišlo do dogovora, ka bi Rimlani Galcom plačali 100 funtov zlata, ka bi te Galci zapustili rimsko zemlo. Gda so vagali zlato, je prišeo mimo rimski vojskovodja Mark Furij Camil, vrgo zlato z vage i vskrikno: „Rimlani smo vajeni, da svojo zemlo branimo z železom ne pa z zlatom!“

PREKOSNICE.

Ka je kriza? Kriza je takše vremen, gda ves penez ide v stare štrumfe i vaki pravi, da nema penez.

Naš naglejüvač je hodo po našem Prekmurji; no, po Dolinskem, ka te prle znali ge je büo. Möu je ostre očale, pa cajtinge v rokaj.

No, vej pa znate, tak v Böltinci je tou bilou; v cajtingaj je pa bilou napisano, ka so v Böltinci, v najvekšoj, kak se tou küšno čtelo, v „Zajtri“, na upravnoj občini domá Jančiji.

Čarno na bejlou, znate, Janči, pa fertik.

Te van pa tisti, na šteroga so pravili, ka je Janči, toga nikak nej štou pripoznati. Njegova deca so pa pravili, ka do naglejüvača tožili, či de njin Jančije gučao. Pravili so, ka je v Lendavskom srezu razžalenje časti, či što komi právi ka je Janči.

Po pismi bi bilij trije Jančiji.

Naglejüvač si je globoko zdejno. „Tak li samo dva sta; ka pa či ta oviva dva tuj pravila, ka je eden Tunek, ov pa de znán pravo, ka Jožek!“

Što de pa te Potemkin Janči?

Pa znate, v Lendavi fotograferajo. Na kolaj, znate, na šteri kolaj se eden pelao kak Elijaš. Ov drugi pa peški stao pa štou sličico kou napraviti. Tě, ka se pelao, je stopo na kočijino stubu, pa obrno svoj aparat proti fotografu. Pa ka se zgodilo? Te prvejši fotograf se nikaj nej paščo gumbe priteziti. Že znao, zakaj ne.

Širitelje ite od hiše do hiše i pišite gor naročnike za drugo polovico leta. Naročnina samo 12 Din.

Gospodarstvo.

„Prijatelji vaše kulture“.

Tiho, brez vsakoga kričanja se zbirajo prijatelje naših kmetov i delavcov v društvo, šteromi je ime „Prijatelji vaše kulture“. Po domače povedano: v društvo prijatelov kmečke izobrazbe, kmečke sreče.

Miseo, štera dobiva v tom diuštvi vidno obliko, je zdrava i dobra. Imena, štera vidimo med prijatelji veške kulture, so dosta obečajoča. Po našoj sodbi bi ravno to društvo moglo prinesiti tisti novi svet za kmeta, na šteroga smo opominali naročnike i čitatele „Novin“, kda smo napisali: kmet, odpri oči, kmet poslušaj!

Pa, samo pravični smo, če povemo, ka je to društvo že pri samom porodi vujšlo s prave poti. Prijatelje veške kulture ne morejo dosegniti svojega cila — brez kmeta i delavca, brez tistih lüdi, šteri delajo večino prebivalcov na — kmetih.

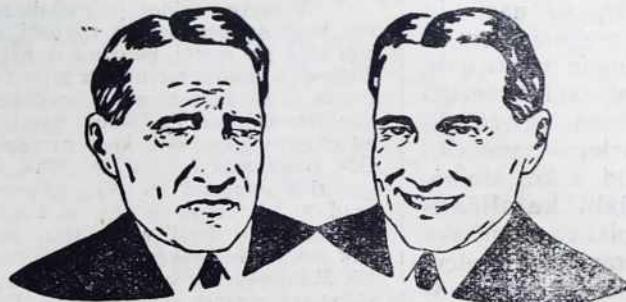
Ne pride nam na misel, ka bi vse kmete pritegnoli — včasi od začetka v to društvo. Ne, ar velka večina ešče nema razumevanja za cile toga pokreta. Imajo pa mesto i morali bi biti med prijatelji veške kulture vsi tisti kmetje i delavci, mladi i stari, siromaki i bogati, šteri so v življenji skazali, ka so za napredek svojih stanovskih bratov i sester.

Do dnes je v diuštvi prijatelov veške kulture većinoma učitelstvo. Tisti učitelje, šteri so pokazali, ka njim je sreča kmeta, delavca i vesi ne samo prazna reč, nego dosta več. Društvo prijatelov veške kulture ravno zato mora dobiti že včasi od začetka dopunilo, kmete, delavce, mlade i stare, posebno mlade, ka bi pridobilo na privlačnosti.

Meščani v mestu majo svoj „kasino“, svoje „klube“, v štere klube i kasine se zbirajo izbrani. Ednako bi moralo biti pri veškoj organizaciji prijatelov veške kulture. Cvet prebivalcov v fari, ešče bole v občini, bi mogli zbrati prijatelje veške kulture i te cvet bi mogeo s pametjov, s srcom i delom skrbeti za to, ka se društvo od leta do leta razvija, raste. Konec razvoja bi bio te, kda bi lejko pristopili k tomi diuštvi vsi prebivalci od gotove starosti naprej — brez izjeme.

„Novine“ so že opominali i bodo opozarjale na istino, ka tudi najlepše misli oblasti ostanejo mrtvo rojeno dete brez sodelovanja naroda. To sodelovanje pa je že naprej obsojeno na smrt, če delamo organizacije od zgoraj doli, ne naopak. Ne „voditeo“ zbira „čredo“, nego čreda naj postavi voditelja, najbolje sposobnoga, največ vrednoga. Če najpre tak dela, je ne mogoče, ka bi to novo — ešče ne rojeno društvo zagiftale iz žalostne premišlinočnosti prinešene klice betega i — smrti. Mislimo na klice „naprednosti“ i „klerikalizma“. Celice Peveka (prijatelov vaše kulture) bi naj živele na svoj način, tak, kak to žele domače okolje, pametno za sebe, i osrednja organizacija Peveka, naj bi mela samo to nalogo, da brigo vekših celic zdigne do višnje stopnje popolnosti, naj jo spremeni v brigo za sebe, štera bližnjemi, celoti — ne škoduje.

Začetek delovanja Peveka celic bi bio te, ka zberemo najbolje pametne glave toga pokreta i napravimo pravila, začasna pravila, vekših celic. Po

PRAVA DOBROTA ZA ŽIVCNE BETEŽNIKE!

Takšo naglo spremembo prav v kratkom vremeni — že v nešternih tjeđnaja

povzroči naše preskušeno hranilno sredstvo.

Brezplačno i poštine prosto

pošlemo vsem, ki se na nas obračajo, edno obširno razpravo toga hranilnoga sredstva. Število tistih, ki so naše tanače poslušali i s tem se rešili svojega betega, je zvünredno veliko.

Pišite ešče dnes na niže navedeni naslov:

Poštansko zbirališče:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 89J.

začasnih pravilih organizirane celice bi mogle začniti — z delom v občini, iz celic napravljene celote v srezu i iz srezkih celot vstvorjena banovinska enota v banovini.

Začasna pravila občinskih celic bi mogla vsebuovati pogoje za sprejem, približno označbo toga, kakše naloge čakajo na celico i navodila za ustanavljanje sreskih celot. Že obstoječe sreske celote bi potem sporazumno določile pravila za delovanje banovinske enote Peveka.

Po našoj misli, bi lejko postali člani občinske celice Peveka neoporečni občinarje, šteri so se skazali z duševnim, ali telovnim delom. Svedočanstvo samo naj ne bi odprlo polnikomi v občinsko celico Peveka, ar svedočanstvo samo brez priznaja vrednoga dela ne more pomagati občini, vesi, veškoj kulturi. Što je kajlepoga, potrebnoga, sebi i občini koristnoga napravo, on že lejko prosi za sprejem v občinsko celico. Pri takšoj zbiri je skoro ne mogoče, ka bi „politični neprijatelj“ prišli v celico, ar človek, šteri je nekaj hasnovitnoga napravo i ma volo, ka nekaj hasnovitnoga napravi, v drugom človeki ne vidi političnoga neprijatelja, nego brata, k šteromi ga veže pametna sebičnost.

Veška kultura pomeni srečo i napredek cele občine, zato bi bila v občini, gde se nastavi življenja vredna celica Peveka, vsaka druga organizacija — nepotrebna. Dobro organizirane občinske celice Peveka bi napravile konec tistoj razceplenosti delavnih sil, štera dnes rodi dosta predsednikov, tajnikov, blagajnikov, sej in občnih zborov, ne prinaša pa hasek drugim — kak trgovcom, šteri odavajo papir i tiskovine.

Da bi bila po našoj zamisli zgrajena banovinska organizacija prijatelov veške kulture (Peveka) borbena sila proti meščanskim organizacijam, je sveta istina. Ali to naš naj ne straši, ar ravno ne vednaka borba med veččari i meščani je tisto hüdo, štero je rodilo beteg cele naše družbe.

Mi brez olepšavanja povemo, ka ščemo postaviti proti organizaciji mesta, — organizaciji dežele, vesi. Mi brez skrivanja povemo, ka je samo tista „stanovska“ vreditev človeče družbe vredna življenja, štera stere pokvarjeno premoč meščanov, združji pa vse zdrave sile — dežele. — Ves i pameten zid proti vsem izkoriščevalcem pa naj bo nova miseo, štera dobi telo ravno v celicaj Peveka.

Če se ne motimo, kda je voditeo avstrijskih socialistov pisao od novoga reda v Avstriji, je spravo na

papir te vrste: „Ne mogoče je, ka bi vės ravnala mesto“. Zakaj je to nemoogoče? Samo zato, ar je dnes svet tak vrejen, ka samo potrebe i žele mesta i meščanov majo zagovornika? To ne more biti vzrok za potrebno spremembo. Vės mora narasti v izobrazbi i v za celo družbo koristnom deli do tiste visine, kda lejko nastopi zmagovito za obrambo svojih i tudi vseh narodnih potreb. —

Dnes ja pravi nositeo vseh terhov veččar. Vütrö, — to je glavna miseo društva prijatelov veške kulture, — moremo deliti bremena. Vsaki svoje... Da bo mesto proti takšoj organizaciji? Znamo. Zato tudi po pomoti ne želemo viditi v diuštvi Prijatelov vaše kulture niti ednoga meščana. Meščani so se špilali za naprednjake i klerikalce, — za državotvorne i punkataše, — mi, prijatelje veške kulture, nemamo časa za takše igrače, nas zove delo: resan za narod, resan za državo, resan za krala, šteroga oča se je ne sramüvao očitka, ka je kmetške krvi.

Kovačova Julika.

Pošta.

Dervarič Kristina, a Leguis, Francija: sprejeli 98 Din 60 p; prosimo obvestila, kak naj te penez obračunamo, zato ka duga nega telko. Mogoče želeš „Marijin List“? Naznamo nam, pa ti ga pošlemo! — **Žokš Viljem, Videnci 31.** Naj do ična oseba sama javi našemi uredništvu, kak, pod kakšnimi pogoji spravi moške v Francijo. Brezi Borze dela najpre nede. — **Grlec Stefan, Rakičan.** Za gd. Katicu spisali 30 Din od naročnine plačane pri Pertoči Jožiji. — **Bunderla Stefan, Dolič 40.** Naročnino za sestro sprejeli, duga je še za Marijin list s kalendarom 19 Din, ka se lejko plača, gda kalendar pride. — **Dervarič Kristina, Chezy, Francija.** Penez sprejeli, vse je plačano na celo leto, tudi Marijin list s kalendarom, ki ti ga pošlemo. Na podporo Marijinoga lista po Tvojoj želi spisali Din 26 20. — **Fujs Marija, a Gamy Louriset, Francija.** Brat je med tem časom že plačao. Poslane peneze kama naj obrnemo, ali je naj damo brati, ali ostane za novo leto? — **Vogrinič Vilma, Ste Menehault.** Sprejeli 35 Din — pol leta plačano i še na podporo ostalo Din 10. Bog plačaj!

Cene

Ne spremembe.

Vreme.

Ne spremembe.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-06; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošlomo brezplačno naše čekovne nakaznice.